

Dosarul nr. 2ra-1394/18

Prima instanță: Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău (O. Țurcan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Simciuc, I. Țurcan și Iu. Cotruță)

ÎNCHEIERE

18 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Iuliana Oprea

examinînd admisibilitatea recursului declarat de către Ciubotaru Grigore,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Conișescu Maria
împotriva lui Ciubotaru Grigore cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea
domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilul minor și a
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2018, prin care a
fost respins apelul declarat de Ciubotaru Grigore și admis apelul declarat de
Conișescu Maria, casată parțial hotărîrea Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău din
24 august 2016, iar în partea casată a fost emisă o nouă hotărîre,

c o n s t a t ă:

La 28 aprilie 2016, Maria Conișescu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Grigore Ciubotaru cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea
domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilul minor și a
cheltuielilor de judecată.

În motivarea pretențiilor reclamanta a indicat că la 24 octombrie 2008, la
OSC sectorul Râșcani, mun. Chișinău a fost înregistrată căsătoria între Conișescu
Maria și Ciubotaru Grigore, care a fost trecută în registrul actelor de stare civilă cu
nr. 981, fiind eliberat certificatul de căsătorie, seria CS-V, nr. 0645432.

Din căsătoria respectivă, la 8 decembrie 2010 s-a născut un copil – XXXXX.

Maria Conișescu a mai specificat că în familie și în relațiile dintre soți persista
o permanentă stare de neînțelegere, ceartă, adică o stare a relațiilor familiale
anormală.

Reclamanta a precizat că în baza Codului Familiei, copilul minor Damian
Ciubotaru urmează să rămână cu domiciliul la ea, care asigură întreținerea și
educarea minorului, iar din contul pârâtului urmează a fi percepută pensia de
întreținere a copilului minor, conform prevederilor legislației în vigoare, până la
atingerea vârstei majoratului.

Totodată, Maria Conișescu a mai punctat că pârâtul este încadrat în câmpul
muncii ca administrator al Societății cu Răspundere Limitată „Insurance
Consulting & Solutions”, cu sediul în mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, nr. 9
și are venituri decente care însă nu pot fi probate.

Solicită reclamanta desfacerea căsătoriei încheiată la 24 octombrie 2008, între Conișescu Maria și Ciubotaru Grigore, la OSC sectorul Râșcani, mun. Chișinău, stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX, cu mama, încasarea din contul lui Ciubotaru Grigore a pensiei de întreținere pentru copilul minor, în mărime de 2810 lei, până la atingerea vârstei majoratului și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 24 august 2016 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău, a fost desfăcută căsătoria încheiată la 24 octombrie 2008 între Ciubotaru Grigore și Conișescu Maria la OSC Râșcani, mun. Chișinău și trecută în actele de stare civilă cu nr. 981.

A fost stabilit domiciliul copilului minor XXXXX cu mama copilului minor Conișescu Maria.

S-a dispus încasarea din contul lui Ciubotaru Grigore în beneficiul Mariei Conișescu, pensia pentru întreținerea copilului, în conformitate cu art. 76 Codul familiei, într-o sumă bănească fixă în mărime de 1000 lei lunar, din momentul depunerii cererii de chemare în judecată, 28 aprilie 2014, până la atingerea majoratului copilului minor.

S-a dispus încasarea din contul lui Ciubotaru Grigore în beneficiul Mariei Conișescu, taxa de stat în sumă de 40 lei și parțial cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1000 lei, iar în total 1040 lei.

S-a dispus încasarea din contul lui Ciubotaru Grigore, în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 300 lei (f.d. 41, 50-52).

Prin hotărârea suplimentară din 21 iulie 2017 a Judecătoriei mun. Chișinău, sediul Râșcani, au fost respinse pretențiile cu privire la încasarea din contul lui Ciubotaru Grigore în beneficiul lui Conișescu Maria, a pensiei pentru întreținerea copilului în mărime de 1810,71 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2 000 lei ca fiind neîntemeiate (f.d. 85-87).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 23 septembrie 2016, Ciubotaru Grigore a contestat-o cu apel, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii instanței de fond, în partea stabilirii domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și a cheltuielilor de judecată, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri prin care pretențiile în sensul dat să fie respinse.

La 24 septembrie 2016, Conișescu Maria a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 14 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Ciubotaru Grigore și admis apelul declarat de Conișescu Maria, casată parțial hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 24 august 2016, iar în partea casată a fost emisă o nouă hotărâre, prin care s-a dispus încasarea lunar din contul lui Ciubotaru Grigore, în beneficiul Mariei Conișescu pensia pentru întreținerea copilului minor XXXXX, în mărime de 1/4 din tot felul de câștig, începând cu 28 aprilie 2016 și până la atingerea majoratului de către copil. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută (f.d. 100, 101-107).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță nu a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, nu a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea corectă a pricinii.

Totodată, instanța de apel a concluzionat că prima instanță nu a stabilit corect modalitatea de percepere a pensiei alimentare pentru copilul minor.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 23 mai 2018, Ciubotaru Grigore a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, în partea stabilirii domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că atît instanța de apel, cît și prima instanță, nu au constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a cauzei.

Totodată recurentul a mai indicat că instanțele de judecată nu au ținut cont de decizia nr. 46/1 din 23 decembrie 2015 a Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate, prin care s-a stabilit că copilul minor XXXXX se va afla cu mama în I-a și a III-a săptămîină din lună și cu tata în II-a și a IV-a săptămîină din lună.

Potrivit art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că la dosar este atașată scrisoarea Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2018 prin care a fost expediată în adresa părților copia deciziei instanței de apel (f.d. 108), însă la dosar nu sunt atașate probe care ar certifica data recepționării de către recurent a copiei deciziei recurate.

Prin urmare, Colegiul constată că recursul a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

La 15 iunie 2018, în adresa intimatei a fost expediată copia recursului, însă pînă la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimata să-și expună poziția față de temeiurile invocate în recurs.

Examinînd temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor a verificat dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare, dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior, și a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în mod legal.

Materialele cauzei certifică faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

Audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificînd încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, precum și avînd în vedere poziția formulată în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

Ab initio, în conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se

invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. În cazul respectiv, judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

În același context, instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în special, de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi auzit (a se vedea, de exemplu, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, parag. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, parag. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, parag. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, parag. 64; *Samardžić v. Croația*, 20 iulie 2017, parag. 28).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În aceeași ordine de idei, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă sunt formulate suficient de clar și urmăresc protejarea interesului părții, dar și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și buneii-administrări a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Benjamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, parag. 22; *Erfar – Avef*, *ibidem*, parag. 41, *Marc Brauer*, *ibidem*, parag. 35; *Miessen*, *ibidem*, parag. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, parag. 36 – 37, *Sturm v. Luxemburg*, 27 iunie 2017, parag. 36).

Din perspectiva acestor drepturi garantate de Convenția Europeană, completul Colegiului de control judiciar își propune să verifice esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurentului referitoare la ilegalitatea deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acestuia.

În speță, instanța observă că recurentul Ciubotaru Grigore a criticat decizia Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2018 în baza articolului 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, așa cum este prevăzut, în mod obligatoriu, la articolul 437 alin. (1), lit. f) din același cod.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată/procedura în ansamblu, reiese în mod cert că recurenții a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat detaliat, în special asupra condițiilor prelevării apelor uzate.

Pe baza celor prezentate, completul Colegiului constată că observațiile lui Ciubotaru Grigore nu dezvăluie nici o aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Prin urmare, temeiurile inserate în recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea acestuia spre examinarea în fond și, eventual, să caseze/modifice hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurentului nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecății nu corespunde condiției de a fi „efectiv” (a se vedea, de exemplu, Petrovic v. Luxemburg, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, Sturm v. Luxemburg, ibidem, parag. 32).

Din aceste raționamente, instanța de judecată reține existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare situație, conjunctura stabilită mai sus confirmă lipsa unui formalism excesiv și respectarea unui raport rezonabil de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele folosite, iar, în opinia instanței, însăși substanța dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, inter alia, Helle v. Finlanda, 19 decembrie 1997, parag. 55; Latourniere v. Franța, 10 decembrie 2002, parag. 2; Hansen v. Norvegia, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în prezenta cauză (a se vedea, mutatis mutandis, Kukkonen v. Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Benjamin Nersesyan, ibidem, parag. 23 – 24; Akaki Tchaghiashvili, ibidem, parag. 34 sau Papaioannou v. Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de Ciubotaru Grigore nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC al RM, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune

Recursul declarat de Ciubotaru Grigore se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Iuliana Oprea